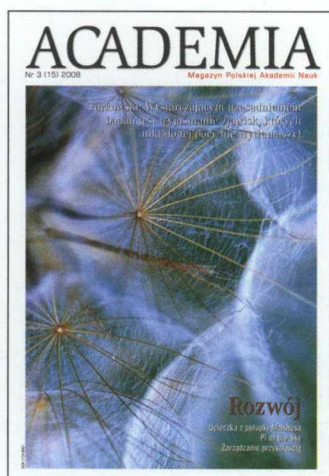

Od redakcji

Magazyn Polskiej Akademii Nauk
nr 3 (15) 2008
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 1900 egz.

Wydawca:

© Polska Akademia Nauk

adres wydawcy:

Polska Akademia Nauk
Biuro Upowszechniania
i Promocji Nauki
pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
e-mail: academia@pan.pl
www.pan.pl/academia

prenumerata:

academia.prenumerata@pan.pl

zespół redakcyjny:

Jan Strelau
redaktor naczelny

Patrycja Dołowy
zastępca redaktora naczelnego,
Nauki biomedyczne

Iwona Pijanowska
sekretarz redakcji

Anna Zawadzka
Nauki humanistyczne

Weronika Śliwa
Matematyka, Fizyka,
Chemia, Technika

Andrzej Pieńkowski
Nauki o Ziemi

Paweł Adamów
dyrektor artystyczny

Renata Modzelewska
redakcja językowa

Rada Naukowa:

przewodniczący:

Michał Kleiber
Prezes Polskiej Akademii Nauk

Andrzej Wiatrak
Wiesław Bogdanowicz

Jerzy Zabczyk

Andrzej Styczek

Zygmunt Reklewski

Jacek Zaremba

Jan Andrzej Ciolkosz

Publikacja dofinansowana przez
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DTP: Edit Sp. z o.o.

operator DTP: Magdalena Giera

Rozwój kontrolowany

Wszystko się rozwija. Naukowcy wciąż stają przed nowymi wyzwaniami. Czy uda im się zapobiec widmu Malthusa? O tym, jak **zastosowanie roślin genetycznie zmodyfikowanych** wpłynie na rozwój współczesnego rolnictwa i gospodarki żywnościowej, jakie są potencjalne korzyści i zagrożenia związane z GMO, zastanawiamy się na str. 4. Nauka XXI wieku, mimo wysokiej specjalizacji, integruje różne dyscypliny. Głównym napędem rozwoju są jednak wciąż nowe odkrycia i wynalazki. Jaki wpływ na nowoczesną fizykę będzie miał **najpotężniejszy akcelerator świata**, piszemy na str. 8. Obserwacje całego nieba są dziś możliwe dzięki nowoczesnemu detektorowi błysków, zwanemu **Pi of the Sky** (str. 16). Postęp badań genetycznych nad **męską niepłodnością** przyczyni się niewątpliwie do rozwiązania wielu problemów związanych z niepowodzeniem rozrodu (str. 28).

By współczesne społeczeństwo się rozwijało, nie wystarczy „uprawianie nauki”. Opinia publiczna powinna być rzetelnie informowana o możliwościach nowych technologii. Ludzie nie mogą bać się nauki lub na odwrót ślepo wierzyć we wszystko, co powie im człowiek w białym kitlu. Sami naukowcy muszą zrozumieć, jak istotna jest popularyzacja wiedzy. O tym, jak mądrze **upowszechniać naukę**, rozmawiamy z **profesorem Krzysztofem Jakubowskim** (str. 46). Mądre społeczeństwo będzie potrafiło stawić czoło zagrożeniom. Choćby tak z pozoru niewinnym jak **inwazja niezwykle przebojowej biedronki z Azji**, która w zawrotnym tempie rozprzestrzeniła się na całym świecie (str. 34). Będzie też umiało wybrać zdrowy tryb życia. O tym, jak ważna może być właściwa dieta i jaki ma wpływ na **rozwój przewodu pokarmowego ssaków**, piszemy na str. 20. Artykuł „**Ile nas do pieczenia chleba?**” (str. 12) mówi o tym, jak na rozwój wsi może wpłynąć zmniejszenie przyrostu ludności w wieku produkcyjnym. Wraz z rozwojem społeczeństw zmienia się ich struktura. Jak wyglądają małżeństwa XXI wieku? Jaki wpływ ma poziom wykształcenia małżonków? Tym zagadnieniom przyglądamy się w tekście „**Kopciuszek w XXI wieku**” (str. 24). Nie tylko o rozwoju **rozmawiamy ze światowej sławy embriologiem, laureatem japońskiego Nobla, profesorem Andrzejem K. Tarkowskim**, który opowiedział nam o fascynującej **biologii rozwojowej**, pięknie odkryć i przydatności nauki (str. 40).

redakcja ACADEMII

Stanisław Ignacy Witkiewicz, „Stworzenie świata” 1921–1922; Muzeum Sztuki w Łodzi

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939), Witkacy. Prekursor teatru groteski i absurdu, autor sztuk przetłumaczonych na kilkadziesiąt języków, malarz, fotograf, prozaik, filozof, teoretyk sztuki. Za życia zwalczany przez akademików, w latach 70. uznany za wielkiego twórcę wyprzedzającego swoją epokę. Jego bogatym dorobkiem artystycznym zajmują się witkacologzy na całym świecie